

Sygn. akt VII U 919/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

17 listopada 2023 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i (...)

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Kosicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie 17 listopada 2023 r. w W.

odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

o przeliczenie emerytury

z dnia 27 kwietnia 2023 r. nr (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 919/23

UZASADNIENIE

J. K. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z 27 kwietnia 2023 r. nr (...) i wniósł o uwzględnienie waloryzacji mającej miejsce w 2023 r. przy obliczeniu wysokości emerytury.

W uzasadnieniu podniósł, że organ rentowy nie uwzględnił w wyliczeniu wysokości emerytury waloryzacji z 2023 r. zgodnie z wskaźnikiem ogłoszonym przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej 13 lutego 2023 r. za rok 2023 r. w wysokości 114,8 % w związku z wzrostem kosztów utrzymania w Polsce w 2023 r. Organ rentowy nie odniósł się do złożonego przez ubezpieczonego pisma w tej sprawie 30 marca 2023 r. w zakresie ponownego przeliczeni emerytury na podstawie waloryzacji kapitałów emerytalnych w drugim półroczu 2023 r. W konsekwencji Zakład Ubezpieczeń Społecznych obniżył mu wysokość wyliczonej emerytury o 6 % w związku ze wzrostem wskaźnika długości życia od 1 kwietnia 2023 r. Obniżenie wysokości emerytury wyliczonej w 2023 r. w stosunku do waloryzacji w 2023 r. jest nierównością społeczną niezgodną z Konstytucją RP oraz ograniczeniem środków finansowych niezbędnych do życia w okresie inflacji i wzrostu kosztów utrzymania (odwołanie, k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu stanowiska organ rentowy, powołując się na przepis art. 88 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wskazał, że emerytury i renty podlegają corocznie waloryzacji od 1 marca (ust. 1). W myśl ust. 2 ww. przepisu waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji kwota świadczenia nie może ulec obniżeniu. Z ust. 3 ww. przepisu wynika, że waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację. Odwołujący złożył wniosek o emeryturę 2 marca 2023 r., a świadczenie zostało mu przyznane od 1 kwietnia 2023 r., tj. od osiągnięcia wieku

emerytalnego, decyzją z 27 kwietnia 2023 r. Nie jest więc możliwa waloryzacja tego świadczenia, ponieważ nie przysługiwało ono ostatniego dnia lutego 2023 r. (odpowiedź na odwołanie, k. 12 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. K. 2 marca 2023 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wnioski o emeryturę (wnioski z 2 marca 2023 r., k. 1 – 11 a.r.).

Decyzją z 27 kwietnia 2023 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. przyznał J. K. emeryturę od 1 kwietnia 2023 r., tj. od osiągnięcia wieku 65 lat. Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem ich waloryzacji, zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwota środków zaewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 26c ustawy emerytalnej: $(704.454,96+1.139.018,35+289.084,95)/210,00 = 10.155,04$ zł. Organ rentowy poinformował ubezpieczone, że waloryzacja świadczeń emerytalno – rentowych dotyczy osób mających prawo do wypłaty świadczenia na dzień 31 marca 2023 r. Ubezpieczony natomiast nabył prawo do emerytury w dniu 1 kwietnia 2023 r., wobec tego waloryzacja zostanie dokonana dopiero w następnym roku (decyzja ZUS z 27 kwietnia 2023 r., k. 23 a.r.).

J. K. odwołał się od powyższej decyzji inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie k. 3 a.s.).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie załączonych do akt sprawy, akt organu rentowego. Wartość dowodowa dokumentów nie była kwestionowana przez strony, a sąd mając na względzie ich treść uznał je za rzetelne. Strony nie wnosiły o uzupełnienie materiału dowodowego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z 27 kwietnia 2023 r. nr (...) było nieuzasadnione.

Na wstępie należy zaznaczyć, że w sprawach z odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych postępowanie przed sądem stanowi dalszy ciąg postępowania toczącego się wcześniej przed organem rentowym. W postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, które ma charakter odwoławczy i kontrolny, postępowanie dowodowe ogranicza się do sprawdzenia zgodności z prawem decyzji wydanej przez organ rentowy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 9 października 2014r. II UK 11/14).

Ze specyfiki spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych wynika, że kognicja sądu w danej sprawie zawsze wyznaczona jest zakresem rozpoznania zaskarżonej decyzji, gdyż sąd nie rozstrzyga o zasadności wniosku, lecz o prawidłowości zaskarżonej decyzji. W sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego sąd pierwszej instancji kontroluje bowiem jej zgodność z prawem, a sąd drugiej instancji - prawidłowość rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji w odniesieniu do stanu rzeczy (faktycznego i prawnego) istniejącego w chwili wydania przez organ rentowy decyzji. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot żądania jest określony treścią decyzji organu rentowego, od której odwołanie wszczyna postępowanie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Treść decyzji organu rentowego wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6 września 2000 r. II UKN 685/99; postanowienie Sądu Najwyższego z 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, z 13 maja 1999 r. II UZ 52/99; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 19 stycznia 2017 r. III AUa 303/16).

Przedmiotem zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych była waloryzacja przysługującej odwołującemu emerytury. Zgodnie z art. 88 ust. 1 - 3 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1251) emerytury i renty podlegają corocznie waloryzacji od

dnia 1 marca. Waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji. Waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację. Jak wskazuje art. 89 ust. 1 - 3 i 6 tej samej ustawy wskaźnik waloryzacji to średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększony o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych jest średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, jeżeli jest on wyższy od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów. Zwiększenie o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia jest przedmiotem corocznych negocjacji, w ramach Rady Dialogu (...), przeprowadzanych w czerwcu, w roku poprzedzającym waloryzację. Wskaźnik waloryzacji ogłasza minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w drodze komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", biorąc pod uwagę wskazane wyżej wskaźniki i wysokość zwiększenia.

W ocenie sądu, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. prawidłowo obliczył wysokość świadczenia przysługującego ubezpieczonemu. Aktualne unormowania art. 88-94 przewidują coroczną (od 1 marca), cenowo-płacową waloryzację automatyczną emerytur i rent przyznanych przed terminem waloryzacji. Polega ona na pomnożeniu kwoty świadczenia oraz jego podstawy wymiaru (w wysokości przysługującej w ostatnim dniu lutego roku przeprowadzenia waloryzacji) przez wskaźnik waloryzacji. W celu wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości należy stwierdzić, że wysokość zwaloryzowanego świadczenia będzie równa iloczynowi kwoty świadczenia oraz wskaźnika waloryzacji. W związku z tym waloryzację określa się jako czynność formalno-techniczną, w ramach której nie dochodzi do zmian w zakresie wysokości samego świadczenia w wysokości poddawanej waloryzacji (zob. wyroki SA: w B. z 8 lutego 2018 r., III AUa 638/17, LEX nr 2481790; w Ł. z 15 listopada 2017 r., III AUa 220/17, LEX nr 2465940, i w Ł. z 23 listopada 2015 r., III AUa 459/15, LEX nr 1968168). W stosunku do emerytur i rent pobieranych waloryzację przeprowadza się z urzędu (na bieżąco). Jeżeli wypłatę świadczenia wstrzymano, a następnie wznowiono - należy uwzględnić wszystkie waloryzacje, również dodatkowe, przypadające w okresie wstrzymania.

Z komunikatu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 9 lutego 2023 roku w sprawie wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w 2023 roku (M.P. z 2023 r., poz. 185) wskaźnik waloryzacji emerytur i rent w 2023 r. wynosi 114,8%.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. nie dokonał waloryzacji świadczenia J. K., ponieważ w myśl ww. przepisów waloryzacja świadczeń emerytalno - rentowych dotyczy osób mających ustalone prawo do wypłaty świadczenia na dzień ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację. W sytuacji ubezpieczonego nie było takiej możliwości, bowiem ubezpieczony 28 lutego 2023 r. nie miał przyznanego prawa do emerytury i nie pobierał takiego świadczenia. Przepisy ustawy emerytalnej w szczególności art. 88 stanowi, że waloryzacja emerytury byłaby możliwa tylko w sytuacji gdyby ubezpieczony posiadał prawo do emerytury 28 lutego 2023 r., wówczas organ rentowy dokonałby z urzędu waloryzacji od 1 marca 2023 r. zgodnie z wskaźnikiem waloryzacji emerytur i rent w 2023 r. Reasumując, w myśl powyższych przepisów ubezpieczony nie należy do kręgu osób uprawnionych do waloryzacji świadczenia, ponieważ prawo do emerytury uzyskał dopiero od 1 kwietnia 2023 r. Waloryzacja emerytury będzie przysługiwała ubezpieczonemu od 1 marca 2024 r.

Mając na uwadze powyższe, sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., jak w sentencji.